

עם פצה - האיראנים יכבשו את נסיכויות הנפט, עיראק וסעודיה

ד"ר בועז גנור

מתבסס על מאמר שפורסם לראשונה [בגלובס](#).

"כל האופציות מונחות על השולחן", "לא נשלים עם איראן גרעינית", ביטויים כאלה ואחרים ממחישים את הנחישות של ארה"ב, ישראל ואולי אף של הקהילה הבינלאומית, למנוע מאיראן להחזיק בנשק גרעיני - וטוב שכך. אכן, בעולם שסוע, הסובל ממלחמות, טרור ואלימות פוליטית, שבו דיקטטורים ומנהיגים המחזיקים מעצמם שלוחי האל, מנהלים את מדיניות ממשלתם לפי פרשנותם לגבי רצון אלה, ואף עושים זאת בחסות בחירות ותהליכים פסדו-דמוקרטיים - עולם כזה יהיה הרבה יותר מסוכן, אלים ונפיץ, אם וכאשר לאיראן תהיה פצה גרעינית.

אחת ההשלכות החמורות ביותר של איראן גרעינית היא האצת תהליך הפרוליפרציה הגרעינית במזרח-התיכון ובעולם המוסלמי, שבו מדינות שונות ירצו גם הן להשיג יכולת צבאית גרעינית לשם הרתעה והגנה. על פניו, מדינות המפרץ, נסיכויות הנפט ומדינות ערב השולטות על עתודות הנפט העולמיות, כגון עיראק וערב הסעודית, הן אלה שצריכות להיות מודאגות יותר מכולם מתרחיש של איראן הגרעינית. הן עלולות למצוא עצמן נכבשות זו אחר זו על-ידי הצבא האיראני, כשמשאביהן הטבעיים משועבדים לקידום האינטרסים והכלכלה האיראנית.

מי יעז לעצור את "שליחי אלה" בעלי היכולת הגרעינית בדרכם להשגת הגמוניה אזורית במזרח-התיכון? העולם בוודאי ישמיע מחאות וגינויים אין ספור, אבל יצפה בעיניים כלות כיצד איראן משלימה את תכניתה האסטרטגית ומשעבדת לגחמותיה את אירופה ואת העולם המערבי המכור לנפט ולאנרגיה.

המהלך הצבאי האיראני ילווה בהמשך אף בהעצמת הבחישה של משטר קונספירטיבי זה בענייניהם הפנימיים של מדינות מוסלמיות רבות, תוך ניסיון לחזק תנועות ומפלגות ידידותיות ולפגוע במתנגדי איראן. לשם כך, לא יהססו האיראנים לעשות שימוש בארגוני הטרור הסרים למרותם כגון חזבאללה בלבנון, הגיהאד האסלאמי הפלסטיני וארגונים אחרים. תחזית זו אינה התרחיש הגרוע ביותר, אלא התרחיש הסביר ביותר מעת שאיראן תשלים את תכניתה להשיג יכולת גרעינית.

נשאלת השאלה מה יהיה אם מסיבה כלשהי, למרות ההצהרות הנחושות של ארה"ב וישראל, ביום מעונן אחד יסתבר כי איראן ביצעה ניסוי גרעיני המוכיח כי היא בעלת יכולת גרעינית צבאית? על ישראל, ארה"ב והעולם כולו להיערך לתרחיש איראן הגרעינית, גם אם השאיפה היא כי תרחיש כזה לא יתממש לעולם.

בעולם רב-קוטבי גרעיני, שבו לאיראן ואולי אף למדינות אחרות יכולת גרעינית, משבר הטילים בקובה יראה כמשחק ילדים. כשהיריבים הינם גורמים פונדמנטליסטיים גרעיניים הסרים למרותו של צו אלוהי, קשה מאוד יהיה להבין את שיקולי העלות תועלת שלהם ומכאן לצפות את התנהגותם, כך יגבר גם הקושי להרתיע אותם. שום דבר פחות מהכחדה כללית מיידית ומובטחת לא תהווה עלות גבוהה מספיק, שתמנע מאיראן הגרעינית מלממש את יעדי ההתפשטות שלה. מחיר כזה, ככל הנראה, אף אחת מהמדינות המאוזמות לא יוכלו להציב בפני איראן.

מול האיום הגרעיני האיראני נראה כי יש רק מוצא אחד - ברית גרעינית חדשה בהובלה אמריקנית, או אף במידת האפשר בהובלה אמריקנית-רוסית משותפת. ברית זו, תהיה שונה מברית נאט"ו במספר ובוהות חבריה - היא תכלול את מדינות המערב, מדינות פרו-מערביות ומדינות אחרות, שעלולות להיות יעד למתקפה גרעינית אירנית. בניגוד לברית נאט"ו, הברית המוצעת לא תחייב סיוע הדדי במקרה של מלחמה קונבנציונלית, אולם היא תעניק עורף אסטרטגי של מכה גרעינית שנייה לכל חברות הברית, באופן שיבטיח את השמדת התוקף המשתמש בנשק גרעיני.

הענקת המטריה הגרעינית למדינות הברית עשויה להרתיע את איראן מפני שימוש או איום להשתמש ביכולתה הגרעינית, היא תנטרל את היתרון הצבאי הגרעיני שעלול להיווצר לאיראן על שכנותיה החלשות, היא תחזק את מדינות ערב ומדינות האסלאם הנחשבות כפרו-מערביות ותצמצם, או אף תמנע, את מגמת הפרולiferציה הגרעינית שעלולה להתפתח עקב ההתגרענות האיראנית.